

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014, het Varend erfgoedbesluit van 27 november 2015 en het besluit van 23 november 2023 over Vlaamse erfgoednetwerken, wat betreft de project- en beheerssubsidies en de onderhouds- en beheerspremies
- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

De projectsubsidies voor archeologisch syntheseonderzoek, educatie en publiekswerking zijn een succes omdat ze kennis omzetten in inspiratie en erfgoed vertalen naar verhalen. Ze capteren de resultaten van het onroerenderfgoedbeleid en maken deze toegankelijk voor een breder publiek. Deze instrumenten kunnen echter nog breder ingezet worden.

Dit wijzigingsbesluit verruimt de projectsubsidies en schept zo de nodige flexibiliteit om meer actoren en doelgroepen te bereiken en in te spelen op beleidsprioriteiten.

De belangrijkste wijzigingen:

- Er wordt afgestapt van de twee vaste modules (archeologisch syntheseonderzoek en educatie en publiekswerking) waarbinnen projectsubsidies aangevraagd kunnen worden. Het wijzigingsbesluit maakt het mogelijk om het aantal oproepen uit te breiden met extra thema's vanuit de beleidsprioriteiten.
- Er wordt ook de mogelijkheid ingeschreven om projectsubsidies toe te kennen voor uitzonderlijke, onvoorziene of urgente situaties
- Er wordt meer flexibiliteit ingebouwd voor de lancering van de oproep en het procedurele verloop.
- De beoordelingscriteria zijn aangepast waarbij de intrinsieke kwaliteit van de projecten als criterium meer naar voor wordt geschoven.

Naast de verruiming van de projectsubsidies voorziet dit wijzigingsbesluit ook aanpassingen wat betreft de oproep Vlaamse Erfgoednetwerken. De oproep wordt facultatief gemaakt zodat er beter ingespeeld kan worden op aanwezige noden en beschikbare budgetten. Verder wordt er ook een optie ingebouwd voor de subsidiëring van bijzondere opdrachten voor Vlaamse Erfgoednetwerken.

Ten slotte wordt er ook een aanpassing voorzien van het premiepercentage voor varend erfgoed. Doel hiervan is het percentage in lijn brengen met de premies binnen het Onroerenderfgoeddecreet en een vast premiepercentage te handhaven van 40%.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld Onroerend Erfgoed

ISE 1 THEMA-OVERSCHRIJDEND INSTRUMENTARIUM ONROEREND ERFGOED

Strategische doelstelling: 'We begeisteren de Vlaming voor erfgoedzorg met goede praktijken en sterke verhalen' (Beleidsnota Onroerend Erfgoed 2024-2029, p. 14)

'Erfgoedzorg vergt kennis. En door die zorg in de praktijk te brengen kunnen we er weer uit leren. Kennis en praktijk gaan dus hand in hand. Via gericht onderzoek én door terreinervaringen maken we werk van kennisopbouw en zetten we in op de mensen en middelen die daarvoor vereist zijn.'

Operationele doelstelling: 'We spelen consequent de resultaten uit van onze beheerspraktijk om erfgoedgemeenschappen te begeisteren.' (Beleidsnota Onroerend Erfgoed 2024-2029, p. 14-15)

'De projectsubsidies voor archeologisch syntheseonderzoek, educatie en publiekswerking zijn een succes omdat ze kennis omzetten in inspiratie; we willen dergelijke instrumenten nog ruimer inzetten door ze naar andere vormen van erfgoedzorg door te vertalen, vanaf de inventarisatie tot het opleveren van werven.'

Operationele doelstelling: 'We spelen Vlaamse Erfgoednetwerken uit als referentiepartner om Vlaams erfgoed te promoten en te ontsluiten'

'Deze Vlaamse Regering wenst verder in te zetten op een beleid waarbij op een exemplarische manier zorg wordt gedragen voor onze meest waardevolle erfgoedlocaties, en waardevolle plekken ook opengesteld worden voor het brede publiek. De ambitie is te komen tot een netwerk van toegankelijke en levende erfgoedsites die het verhaal van Vlaanderen vertellen. We willen de Vlaamse Erfgoednetwerken ook laten bijdragen aan een belevingscentrum rond de Vlaamse geschiedenis en cultuur.'

Strategische doelstelling: 'We leggen de focus op mensen'

'Het erfgoedbeleid vertoont van oudsher een sterke mate van juridisering, bureaucratisering, instrumentalisering en een neiging tot micromanagement die niet altijd in verhouding staan tot de beschikbare mensen, middelen en tijd, en die niet altijd motiveert. We ambiëren een omgekeerde beweging en werken alle mogelijke drempels weg.'

Operationele doelstelling: 'We optimaliseren ons instrumentarium om voortaan de erfgoedbeheerder centraal te stellen'

- Initiatief: 'We brengen lijn in het financiële aanbod en reduceren het kluwen aan instrumenten en financieringsstatuten (inclusief premiepercentages)'

'Door de wildgroei aan verschillende premies is het premiesysteem weinig transparant met een grote administratieve last. Daarom schaffen we alle uitzonderingen af en vervangen die door

twee regimes: 40% voor private eigenaars, 60% verhoogde premie voor de huidige categorieën. We optimaliseren de erfgoedlening.'

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaand ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd waar nodig aangepast aan het **taal- en wetgevingsadvies** nr. nr. 2025/455 van 5 november 2025.

De **Inspectie Financiën** heeft gunstig advies verleend op 10 november 2025. Het bijgaand ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast conform de technische opmerkingen van het advies.

Op 24 november 2025 verleent de Vlaams minister van Begroting en Financiën **begrotingsakkoord** aan het ontwerp.

De **Strategische Adviesraad voor Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed** (SARO) heeft advies verleend op 21 januari 2026. Het advies over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over de verruiming van de projectsubsidies onroerend erfgoed en de wijzigingen aan het besluit over Vlaamse Erfgoednetwerken en het Varend erfgoedbesluit werd gebundeld met het advies betreffende het ontwerp van decreet tot wijziging van het Onroenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, wat betreft de subsidies aan actoren en de Erfgoedlening. Dit zijn echter afzonderlijke wetgevingsdossiers. We gaan hieronder enkel in op de opmerkingen met betrekking tot het ontwerp van besluit, met name over de verruiming van de projectsubsidies onroerend erfgoed, de wijzigingen aan het besluit over Vlaamse Erfgoednetwerken en het Varend erfgoedbesluit.

De SARO formuleert volgende opmerkingen (De repliek volgt de nummering gebruikt in het advies):

4. SARO formuleert volgende strategische bemerkingen bij het ontwerpdecreet en ontwerpbesluit:

- a. Algemeen stelt SARO vast dat de wijzigingen één voor één kaderen in de aangekondigde optimalisering van het Vlaams financieel instrumentarium voor de onroenderfgoedzorg.*

Niettemin is onduidelijk hoe de voorgestelde maatregelen zich verhouden tot de totaliteit van de aangekondigde optimalisatieoefening en of nog andere wijzigingen aan het financieel instrumentarium zijn gepland. De raad acht het van belang om de optimalisatie van het financieel instrumentarium in zijn geheel te kunnen beoordelen. De raad benadrukt dat er nog heel wat vragen zijn over de impact, reikwijdte en budgettaire consequenties van de verschillende voorstellen ten overstaan van het totaalpakket aan financiële ondersteuningsmiddelen (zie deel III).

Reactie: de optimalisatie van de erfgoedlening, de verruiming van de rechtsgrond voor het toekennen van subsidies aan actoren en de verruiming van de projectsubsidies vormen zowel in scope als in timing een bijzonder traject van initiatief 3.2.1.2. "We brengen lijn in het financiële aanbod en reduceren het kluwen aan instrumenten en financieringsstatuten" uit de Beleidsnota Onroerend Erfgoed.

De optimalisatie van de erfgoedlening en de verruiming van de projectsubsidies betreffen een fundamentele inhoudelijke en regelgevende hertekening van de instrumenten. De verruiming van de actorensubsidies en van de projectsubsidies kaderen daarnaast in een bredere oefening die erop gericht is om subsidies die vandaag uitsluitend steunen op het uitgavendecreet ("facultatieve subsidies") maximaal af te bouwen en te verankeren in sectorale regelgeving, zodat ze het statuut van gereguleerde subsidies verkrijgen. Deze argumenten zijn niet van toepassing op de

bijsturing van het overige financiële instrumentarium, aangezien er hiervoor al een uitgebreide reglementaire verankering is.

De optimalisatie van de erfgoedlening, de verruiming van de subsidies aan actoren en de verruiming van de projectsubsidies volgen ook een eigen timing. De doelstelling is om de financieringsstromen vanaf 2027 operationeel te maken. Ook voor de afbouw van de facultatieve subsidies is het begrotingsjaar 2027 de beoogde tijdshorizon. Deze timing veronderstelt de goedkeuring van de noodzakelijke decretale rechtsgronden, evenals de uitwerking van een passend uitvoeringskader in het Onroerenderfgoedbesluit. Omwille van deze redenen worden ze als aparte trajecten behandeld.

- d. Wat de procedurele aspecten van de projectsubsidies betreft, wijst de raad op de grote vrijheidsmarge die het ontwerpbesluit laat, waardoor de operationalisering ervan onduidelijk is. De raad acht het aangewezen om op niveau van het uitvoeringsbesluit garanties in te bouwen op een voldoende evenwichtige thematische spreiding van oproepen en erover te waken dat procedurele vereisten geen al te hoge drempels opwerpen voor specifiek kleinere spelers in het veld. SARO vraagt daarnaast in te zetten op een transparant en eenduidig beoordelingsproces (zie deel VI).*

Reactie: De flexibiliteit die in dit ontwerp van besluit wordt ingebouwd is bedoeld om drempels weg te nemen en de complexiteit van de aanvraagprocedure af te stemmen op het type oproep. Deze flexibiliteit faciliteert thematische spreiding, gekoppeld aan beleidskeuzes, en zorgt voor voldoende stabiliteit van het instrument bij wijzigende beleidskeuzes.

- e. De raad benadrukt dat de decretale verruiming van de lijst van actoren aan wie een subsidie toegekend kan worden nog verdere uitwerking behoeft. Ook heeft de raad bedenkingen bij de mogelijkheid om een Vlaams Erfgoednetwerk bijkomend te subsidiëren aan aparte premiepercentages. Het is de raad onduidelijk op basis waarvan dit onderscheid wordt gemaakt, aangezien het ontwerpbesluit niet nader bepaalt wat onder 'bijzondere opdrachten' kan worden begrepen (zie deel VII)*

Reactie: De ambities van Vlaamse Erfgoednetwerken (VEN) worden vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst. Als de Vlaamse Overheid eenzijdig een opdracht toekent aan een VEN, bovenop meerjarenplanning van het VEN, die de draagkracht van het VEN overschrijdt wordt dit beschouwd als een bijzondere opdracht. Het premiepercentage wordt daarom in verhouding tot de impact en complexiteit van de opdracht.

- f. Wat de aanpassing van de premiepercentages voor varend erfgoed betreft, wijst de raad op zijn bezorgdheid over de eventuele bijsturing van het premiestelsel voor onroerend erfgoed (incl. premiepercentages) (zie deel VIII).*

Reactie: We nemen nota van de bezorgdheid van de SARO, maar stellen voor de betrokken ontworpen artikelen om ongewijzigd te laten.

5. Totaliteit optimalisatie financieel instrumentarium. SARO stelt vast dat voorliggende wijzigingen één voor één kaderen in de geplande optimalisering van het financieel instrumentarium voor de onroerenderfgoedzorg. De beleidsnota Onroerend Erfgoed 2024-2029 (pag. 24) kondigde in die zin aan: 'We brengen lijn in het financiële aanbod en reduceren het kluwen aan instrumenten.' Niettemin is onduidelijk hoe de voorgestelde maatregelen zich verhouden tot de totaliteit van deze aangekondigde optimalisatieoefening.

De bijhorende Nota's aan de Vlaamse Regering en de Memorie van Toelichting geven hieromtrent geen enkele toelichting. Het is de raad onduidelijk of nog andere en, in voorkomend geval, welke wijzigingen aan het financieel instrumentarium gepland zijn. De raad acht het van belang om de optimalisatie van het financieel instrumentarium in zijn geheel te kunnen beoordelen.

6. Totaalpakket financiële ondersteuningsmiddelen. In zijn advies van 26 februari 2025 over de beleidsnota Onroerend Erfgoed pleitte SARO voor een evenwichtige en stabiele mix aan financiële steunmaatregelen. Er is nood aan een coherent en stabiel financieel aanbod, waarbij alle gebruikers voldoende houvast hebben om een keuze te maken tussen financiële instrumenten. Een stroomlijning van de Vlaamse financiële steunmaatregelen voor onroerend erfgoed dient daarbij in verhouding te staan tot de rechten en plichten die erfgoedbeheerders vervullen. De raad stelt vast dat de toelichting summier blijft wat betreft de complementariteit van de voorgestelde maatregelen met andere financiële steunmaatregelen, en de financiële ruimte die voor de betreffende financieringsvormen (kan) worden voorzien. De delegatiebepalingen in het ontwerpdecreet en -besluit laten heel wat open op vlak van concrete uitwerking en toepassing.

De raad benadrukt dat er bijgevolg nog heel wat vragen zijn over de impact, reikwijdte en budgettaire consequenties van de verschillende voorstellen ten overstaan van het totaalpakket aan financiële ondersteuningsmiddelen, en over een goed evenwicht in dit pakket tussen de financiering van private actoren en lokale besturen enerzijds en Vlaamse overheidspartners anderzijds in zover ze aan dezelfde plichten zijn gebonden.

Reactie: Zie reactie bij punt 4

Aanvullend: De verschillende financieringsstromen staan wel degelijk in een complementaire relatie tot elkaar en ondersteunen elk een helder afgebakend doel binnen de beleidsprioriteiten van het beleidsveld Onroerend Erfgoed. De projectsubsidies hebben als primaire doelstelling het ondersteunen van participatieve of sensibiliserende projecten, onderzoeksprojecten en andere projecten die bijdragen aan de realisatie van de beleidsdoelstellingen. Erfgoedpremies en de erfgoedlening zijn daarentegen gericht op het ondersteunen van beheerswerken en diensten ten behoeve van het onroerend erfgoed. Actorensubsidies focussen ten slotte op de ondersteuning van de werking van erkende actoren en partners die bijdragen aan het onroerenderfgoedbeleid, los van concrete beheerswerken of projectmatige initiatieven.

Die duiding wordt ook opgenomen in het onderdeel 'A. Algemene toelichting' in hoofdstuk 2 van deze nota.

8. Complementaire inzet van de 'projectsubsidies na oproep'. SARO ondersteunt de ambitie om van de projectsubsidies na oproep een flexibel instrument te maken om meer actoren, doelgroepen en types erfgoed te kunnen bereiken. Het huidige succes van de projectsubsidies toont het potentieel van dit instrument aan. Het instrument is volgens de raad ook ruimer inzetbaar dan de huidige modules (archeologisch syntheseonderzoek, en educatie en publiekswerking). Vooralsnog is het de raad evenwel onduidelijk welke rol de verruimde projectsubsidie na oproep zal innemen binnen het ruimere aanbod aan subsidies en erfgoedpremies.

Specifiek vraagt de raad verduidelijking over de verhouding tot de bestaande 'erfgoedpremie na oproep' waarmee beheersprojecten worden gefinancierd. De raad merkt op dat de huidige projectsubsidies bedoeld zijn voor de financiering van projecten rond participatie en sensibilisering, alsook wetenschappelijk syntheseonderzoek. Het ontwerpbesluit (art. 3) trekt dit toepassingsgebied open naar alle projecten die binnen beleidsprioriteiten passen, waaronder mogelijk dus ook beheersgerelateerde werken (restauranties, herbestemmingen ...).

SARO benadrukt in dat opzicht het belang van een complementaire inzet van de verschillende oproepprocedures.

Reactie: zie reactie bij punt 4 en 6.

9. *Projectsubsidies op initiatief van de minister. Naast de verruimde 'projectsubsidie na oproep' geeft het ontwerpbesluit (art. 16) de minister de mogelijkheid om een projectsubsidie toe te kennen voor projecten met een uitzonderlijk, onvoorzien of urgent karakter. Dergelijke subsidiëring was tot op heden enkel mogelijk via het uitgavendecreet. De raad ondersteunt dat hiervoor een reglementair kader wordt voorzien in het Onroerendergoedbesluit*

Reactie: We nemen akte van de steun van de raad.

10. *Vrijheidsmarge ontwerpbesluit. Wat de procedurele aspecten van de projectsubsidies betreft, wijst de raad op de grote vrijheidsmarge die het ontwerpbesluit laat.*

Bijgevolg is het onduidelijk hoe dit verruimde instrument zal worden geoperationaliseerd, dit zowel met het oog op de thematische spreiding en toegankelijkheid van de projectsubsidies (zie punt 11), als het beoordelingsproces (zie punt 12) en de budgettaire doorvertaling ervan (zie punt 13).

Reactie: zie reactie bij punt 4

11. *Thematische spreiding en toegankelijkheid. De raad formuleert allereerst voorbehoud bij het doorschuiven van alle essentiële bepalingen over de 'projectsubsidie na oproep' (thema's, lanceringsmoment, premiepercentage, selectieprocedure ...) naar de individuele projectoproep. De raad wijst erop dat zo grote verschillen kunnen ontstaan tussen thema's en erfgoedtypes die (al dan niet) aan bod komen. De raad acht het aangewezen om op niveau van het uitvoeringsbesluit zelf garantie in te bouwen op een voldoende evenwichtige thematische spreiding.*

Het ontwerpbesluit voorziet daarentegen wel uitgebreide bepalingen voor de samenstelling van het aanvraagdossier voor projectsubsidies. De raad vraagt erover te waken dat procedurele vereisten geen al te hoge drempels opwerpen voor specifiek kleinere spelers in het veld, gezien de intentie om de toegankelijkheid van dit financieringsinstrument te verbreden.

Aanvullend merkt de raad op dat het ontwerpbesluit (art. 8, 11, 14) spreekt over een eventuele indiening van aanvragen en kennisgeving via een daarvoor voorzien 'digitaal platform'. In het geval van een nieuw te ontwikkelen platform, is afstemming met gelijkaardige platformen en loketten aangewezen zodat potentiële aanvragers, o.a. lokale besturen, het overzicht kunnen bewaren.

Reactie: zie reactie bij punt 4 d.

Aanvullend danken we de raad voor de suggestie betreffende het digitaal platform.

12. *Transparant beoordelingsproces. SARO stelt vast dat voor de 'projectsubsidie na oproep' afgestapt wordt van een vaste beoordeling door een jury met externen. De minister kan advies vragen aan het agentschap Onroerend Erfgoed of een voor dat doel samengestelde jury, maar is daartoe niet verplicht (ontwerpbesluit, art. 10-11).*

De raad merkt verder op dat de beoordelingscriteria voor projectsubsidies na oproep niet langer per module, maar generiek worden geformuleerd. De projectoproep bij ministerieel besluit kan die criteria wel nog verduidelijken of aanvullen (ontwerpbesluit, art. 9).

Tot slot wijst de raad erop dat het ontwerpbesluit voor de toekenning van de 'projectsubsidie op initiatief van de minister' geen beoordelingscriteria vastlegt.

SARO vraagt voor elk van bovenstaande scenario's in te zetten op een transparante en eenduidige toetsing van beoordelingscriteria, dit in functie van gelijkberechtiging en selectie van de inhoudelijk sterkste projectvoorstellen.

Reactie: De beoordelingscriteria voor projectsubsidies na oproep zijn generiek opgenomen in het ontwerp van BVR. Hierdoor wordt een stabiel kader gecreëerd waarop verder gebouwd wordt in de projectoproep bij ministerieel besluit naargelang de aard van de oproep. Projectsubsidies op initiatief van de minister behoeven geen beoordelingscriteria aangezien dit om uitzonderlijke, onvoorziene of urgente projecten gaat. En er dus ook geen context is waarbij meerdere projecten moeten worden afgewogen.

13. *Budgettaire doorvertaling. Tot slot vraagt SARO verduidelijking over de budgettaire doorvertaling voor geselecteerde projecten na oproep. De raad stelt vast dat per projectsubsidie standaard voorzien is in een subsidiebedrag tussen min. 60% en max. 90% van de totale aanvaardbare projectkosten. Het is onduidelijk op basis van welke parameters het uiteindelijke subsidiebedrag zal worden bepaald. De raad vraagt hierover verduidelijking.*

Reactie: De premiepercentages en het subsidiebedrag worden bepaald door de aard en de complexiteit van de oproep en de beschikbare middelen.

15. *Subsidiëring Vlaams Erfgoednetwerk. Wat de oproep en subsidiëring voor een Vlaams Erfgoednetwerk betreft, verwijst SARO naar zijn adviezen over het ontwerpdecreet en -besluit over Vlaamse Erfgoednetwerken van respectievelijk 21 juli 2023 en 2 februari 2024.*

De raad benadrukt dat de premiepercentages voor een Vlaams Erfgoednetwerk op heden identiek zijn aan die van het reguliere premiesysteem.

De introductie van een apart percentage voor 'bijzondere opdrachten' (ontwerpbesluit, art. 2829) voert alsnog een onderscheid in. SARO stelt vast dat een Vlaams Erfgoednetwerk niet alleen al subsidies krijgt voor zijn werking maar nu ook kan rekenen op veel hogere premiepercentages (tot 100%) dan waarop andere rechthebbenden, zoals lokale besturen en private eigenaars, zich kunnen beroepen die nochtans aan dezelfde erfgoedregels zijn onderworpen. Het is de raad onduidelijk op basis waarvan dit onderscheid wordt gemaakt, aangezien het ontwerpbesluit niet nader bepaalt wat onder 'bijzondere opdrachten' kan worden begrepen. De raad vraagt hierover verduidelijking.

Daarenboven is het bepalen van toch belangrijke elementen van de ondersteuning in de individuele samenwerkingsovereenkomst zelf niet bevorderlijk voor de transparantie en voor de gelijkheid. De raad vraagt hieromtrent waarborgen uit te werken.

Reactie: zie reactie bij punt 4.e.

16. *Herziening premiepercentages. Tot slot hebben de artikelen 18 t.e.m. 27 van het ontwerpbesluit betrekking op het Varend erfgoedbesluit.*

Concreet brengt het ontwerpbesluit het premiepercentage voor onderhoud en beheer van opengesteld (of nog open te stellen) varend erfgoed terug tot het standaardpercentage van 40%. De Nota aan de Vlaamse Regering (pag. 1) motiveert dit vanuit een beoogde afstemming met de premies binnen het Onroenderfgoeddecreet.

De raad verwijst naar zijn opmerkingen in deel III over de onduidelijke verhouding tot de aangekondigde optimalisatieoefening, waaronder eventuele bijsturing van het premiestelsel voor onroerend erfgoed (incl. premiepercentages). De raad merkt op dat de onroenderfgoedregelgeving vooralsnog voorziet in de mogelijkheid van verhoogde premiepercentages voor bepaalde

erfgoedcategorieën (o.a. ZEN-erfgoed, open erfgoed). SARO uitte in zijn advies over de beleidsnota bezorgdheid over bijsturing van het premiestelsel, waarbij nog heel wat vragen en bedenkingen zijn.

Reactie: zie reactie bij punt 4.f.

Aangezien het advies van de SARO geen aanleiding gaf tot aanpassing van het ontwerp van decreet, werd aansluitend het advies ingewonnen van de **Raad van State, die op 16 maart 2026 advies uitbracht over het ontwerpdecreet (advies 78.917/1)**. Hierbij een overzicht van de opmerkingen voortvloeiend uit het onderzoek van de tekst (nummering volgt deze in het advies):

3.1. Artikel 17 vindt tevens rechtsgrond in artikel 10.2.1 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.

3.2. De rubriek 'Rechtsgronden' van de aanhef maakt ook melding van artikel 87, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 'tot hervorming der instellingen'. De gemachtigde bevestigde dat deze bepaling een 'overbodige rechtsgrond' betreft.

3.3. Artikel 3 van het decreet van 23 november 2023 'over Vlaamse erfgoednetwerken' dat de Vlaamse Regering machtigt de nadere regels voor de erkenningsprocedure te bepalen, biedt, zoals de gemachtigde aangaf in de rechtsgrondentabel, rechtsgrond voor artikel 28.

Reactie: de rubriek rechtsgronden werd aangepast conform de voorstellen van de Raad van State..

4.1. Het ontwerp bevat verscheidene delegaties aan de minister. Zoals de Raad van State in het verleden reeds meermaals heeft opgemerkt, kan het toekennen van een verordenende bevoegdheid door de Vlaamse Regering aan een van haar leden, enkel toelaatbaar worden geacht in zoverre die delegatie slechts regels van bijkomstige aard of van beperkt belang betreft.

4.2. Gevraagd een aantal delegaties te verduidelijken, antwoordde de gemachtigde wat volgt:

“Doelstelling van het ontwerp met betrekking tot projectsubsidies is een flexibeler instrument met een ruimere scope. Vandaag is de projectsubsidie beperkt tot projecten voor educatie en publiekswerking en onderzoek. Die verruiming van de scope vereist meer generieke voorwaarden (omdat die voor elk type oproep moeten kunnen gelden) en een flexibeler kader. In de oproep zelf worden vervolgens de detailvoorwaarden opgenomen toegespitst op het thema, de doelstellingen en doelgroep van de oproep.

Daarom geldt er een vaste set aan meer generieke beoordelingscriteria (ontworpen artikel 10.3.8) die indien nodig in de oproep door de minister kunnen aangevuld worden met bijkomende relevante criteria die specifiek relevant zijn voor het thema, de doelstellingen en doelgroep van de oproep.

Wat de jury betreft, dient artikel 10.3.6., tweede lid, 9°, c) samengelezen te worden met het ontworpen artikel 10.3.9 en 10.3.10. Het is de minister die op basis van de beoordelingscriteria beslist over welke projecten geselecteerd worden. De minister kan hiertoe facultatief advies vragen van het agentschap of een jury. In voorkomend geval dienen de praktische regels voor de samenwerking en organisatie van de jury en de samenstelling ervan in de oproep bepaald worden. Zo is het beslissingsproces transparant en duidelijk voor de kandidaat-indieners.

Wat het toezicht betreft, dient artikel 10.3.6, tweede lid, 10°, a) en b) eveneens samengelezen te worden met het ontworpen artikel 10.3.13 dat de regels voor verantwoording en toezicht op de toegekende subsidies en de uitbetaling regelt. De delegatie naar de oproep betreft eveneens louter de praktische modaliteiten van dat financieel en inhoudelijk toezicht en de uitbetaling.”

4.3. De delegatie aan de minister om eventueel bijkomende beoordelingscriteria (ontworpen artikel 10.3.6, tweede lid, 8°, en het ontworpen artikel 10.3.8, tweede lid) kan enkel doorgang vinden als op zijn minst in voldoende mate de elementen worden bepaald waarop die bijkomende beoordelingscriteria betrekking kunnen hebben. Uit het antwoord van de gemachtigde kan worden opgemaakt dat die door de minister eventueel te bepalen bijkomende beoordelingscriteria enkel betrekking kunnen hebben op het thema, de doelstellingen en de doelgroep van de oproep. Zo begrepen kan deze delegatie aan de minister begrepen worden als een nadere invulling van de beoordelingscriteria in het ontworpen artikel 10.3.8, eerste lid.

Reactie: Artikel 10.3.8, tweede lid werd conform het voorstel van de Raad van State aangevuld. In artikel 10.3.6, tweede lid, 8° wordt naar het eerste artikel verwezen.

5. De vermelding “besluit van 23 november 2023 over Vlaamse erfgoednetwerken” dient vervangen te worden door “besluit van de Vlaamse Regering van 2 februari 2024 over Vlaamse erfgoednetwerken”.

6.1. De verwijzing naar artikel 87, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 dient te worden weggelaten in de rubriek “Rechtsgronden” (opmerking 3.2).

6.2. Een verwijzing naar artikel 10.2.1 van het Onroerenderfgoeddecreet moet worden toegevoegd aan het derde streepje in dezelfde rubriek (opmerking 3.1).

6.3. Artikel 3 van het decreet van 23 november 2023 dient te worden toegevoegd aan het vierde streepje in dezelfde rubriek (opmerking 3.3).

6.4. Het advies van de inspecteur van financiën dateert van 10 november 2025. Dit moet worden verbeterd in de rubriek ‘Vormvereisten’.

Reactie: het opschrift en de aanhef werden conform de voorstellen van de Raad van State aangepast.

7. In het ontworpen artikel 10.3.2 gaat het onder meer over projecten die passen binnen de beleidsdoelstellingen. Ook in het ontworpen artikel 10.3.19 worden deze doelstellingen vermeld.

Op de vraag waar deze te vinden zijn antwoordde de gemachtigde het volgende:

“De beleidsdoelstellingen kunnen teruggevonden worden in de beleidsnota. Dat document wordt op verschillende manieren ter beschikking gesteld: via <https://beslissingenvlaamseregering.vlaanderen.be/> maar ook via andere publicatiekanalen van de Vlaamse overheid: <https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/70833>

Die accenten en beleidsdoelstellingen worden daarnaast ook jaarlijks doorvertaald in de in de beleids- en begrotingstoelichtingen aan het Vlaams Parlement bij de begroting (raadpleegbaar op de website van het parlement - Alle documenten | Vlaams Parlement).”

De vermelding “, vermeld in de beleidsnota Onroerend Erfgoed” dient, zoals in het ontworpen artikel 10.3.19, § 1, eerste lid, te worden toegevoegd aan de zinsnede “binnen de beleidsdoelstellingen” in het ontworpen artikel 10.3.2, eerste lid.

Reactie: De passage werd conform het voorstel van de Raad van State toegevoegd aan het ontworpen artikel 10.3.2

8. Artikel 10.3.10/1 wordt toegevoegd in hoofdstuk 10, afdeling 3, onderafdeling 4. Deze precisering dient te worden opgenomen in de inleidende zin van deze bepaling.

9. In de inleidende zin dienen de nog geldende wijzigingen van de te vervangen artikelen 10.3.11 en 10.3.12 te worden vermeld.

Reactie: De tekst van het ontwerp is aangepast conform de voorstellen van de Raad van State.

10. De gemachtigde werd gevraagd hoe de ontworpen artikelen 10.3.13, § 5 en 10.3.19, § 7, zich verhouden tegenover de bepalingen van de wet van 16 mei 2003 tot vaststelling van de algemene bepalingen die gelden voor de begrotingen, de controle op de subsidies en voor de boekhouding van de gemeenschappen en de gewesten, alsook voor de organisatie van de controle door het Rekenhof. Ze antwoordde het volgende:

“De ontworpen artikelen zijn een concrete operationalisering in de lijn van de principes opgenomen in het bredere kader voor subsidies zoals vastgelegd in artikel 76 van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019 en de artikelen 11 tot en met 14 van de wet van 16 mei 2003.”

Er kan worden overwogen om de vermelding ‘met behoud van de toepassing van artikel 13 van de wet van 16 mei 2003’ toe te voegen om de link te leggen met de terugbetalingsverplichtingen die sowieso gelden en waaraan geen afbreuk kan worden gedaan.

Reactie: een verduidelijking werd toegevoegd worden aan de artikelsgewijze toelichting bij de betrokken artikelen.

11. Over het ontwerp van artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 februari 2024 merkte de afdeling wetgeving in voormeld advies 74.976/16 het volgende op, dat opnieuw relevant is voor het ontwerp:

“6. Artikel 2 van het ontwerp bepaalt dat de minister in het eerste jaar van elke legislatuur een oproep ‘kan’ lanceren voor kandidaten voor een erkenning als Vlaams erfgoednetwerk.

De nuttige rechtsgrond hiervoor zou kunnen worden gevonden in artikel 3 van het decreet van 23 november 2023, dat de Vlaamse Regering machtigt om de nadere regels voor de erkenningsprocedure te bepalen.

Het ontwerp bepaalt evenwel geen nadere regels voor de erkenningsprocedure. Het gebruik van het woord ‘kan’ laat bovendien uitschijnen dat de oproep facultatief is.

Desgevraagd antwoordde de gemachtigde dat

- de oproep in artikel 2 van het ontwerp ‘optioneel’ is en dat wanneer ‘de Vlaamse Regering de nood ervaart om het landschap aan erkende Vlaamse Erfgoednetwerken te verbreden, ze vanuit die nood gericht de markt [kan] bevragen, maar het is geen verplichting’;

- ‘de Vlaamse Regering, als ze daartoe de nood ervaart, ook zonder oproep potentiële netwerken tot erkenning kan uitnodigen en tot erkenning [kan] overgaan. Ze beslist ook wanneer ze dat doet. Het is belangrijk te onderstrepen dat een erkenning voortvloeit uit een uitgesproken behoefte vanwege de Vlaamse Regering. Het effect van een erkenning volgt trouwens pas op het moment dat een samenwerkingsovereenkomst wordt afgesloten. Het is van belang dat dat in een vroeg stadium van een regeerperiode gebeurt, zodat geen voorafname wordt genomen op het beleid van toekomstige regeringen’;

- ‘erkenning gebeurt in dialoog tussen de Vlaamse Regering en kandidaten die ze op het oog heeft. Het decreet bepaalt voldoende duidelijk [aan] welke erkenningsvoorwaarden een Vlaams Erfgoednetwerk moet voldoen, wie de aanvraag beoordeelt en wie de beslissing neemt.

Het is aan een kandidaat-organisatie om aan te tonen dat [ze] voldoet aan de inhoudelijke en vormelijke voorwaarden in het decreet van 23 november 2023 over Vlaamse erfgoednetwerken. Er is dus geen nood aan nadere regeling van de erkenningsprocedure’.

De Raad van State stelde reeds vast in advies 74.022/1/V dat het de bedoeling is van de decreetgever om niet slechts één erfgoednetwerk, maar eventueel meerdere netwerken te erkennen en desgevallend te subsidiëren.

In de memorie van toelichting bij het decreet van 23 november 2023 wordt onder meer het volgende gesteld naar aanleiding van het advies van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed (SARO) waarin de vraag werd gesteld of het de bedoeling is ook andere erfgoednetwerken te erkennen buiten vzw Herita:

‘Het is een expliciet uitgangspunt van het ontwerp van decreet dat er meerdere erfgoednetwerken erkend kunnen worden, in zoverre ze zich uiteraard kunnen voegen naar de decretaal bepaalde krijtlijnen.’

en

‘Het ontwerp van decreet voorziet de expliciete mogelijkheid om meerdere erfgoedorganisaties als netwerk te erkennen. Het is eerder vanzelfsprekend dat een Vlaams decreet de lat op Vlaams niveau legt. Het is ook vanzelfsprekend dat het ontwerp van decreet vanuit de samenwerkingspraktijk met Herita is opgebouwd en dat hier continuïteit is te vinden. Herita (en rechtsvoorgangers) is al bijna dertig jaar gesubsidieerde partner van de Vlaamse overheid, beheert een portfolio dat grotendeels uit Vlaamse overheidseigendommen bestaat en heeft ten aanzien van de overheid een aantal concrete engagements. Het is op dit moment ook de enige partner op Vlaams niveau die onroerenderfgoedbeheer als voornaamste bestaansreden heeft. Het ontwerp van decreet moet dus toelaten minstens de samenwerking met deze organisatie optimaal te regelen. Het is niet de ambitie van het ontwerp van decreet om een kader te bieden voor organisaties met een meer provinciale of lokale uitstraling, of afstemming te regelen met de subsidiestromen die op dat niveau bestaan. Organisaties die kunnen voldoen aan de decretaal bepaalde krijtlijnen komen uiteraard wel voor erkenning in aanmerking. Daarbij moet worden opgemerkt dat subsidiëren weliswaar een mogelijk gevolg is van erkenning, maar dat de mate waarin het effectief kan gebeuren altijd voorwerp zal zijn van een budgettaire afweging.’

Dat blijkt bovenal ook uit de tekst zelf van artikel 3 van het decreet van 23 november 2023, dat uitdrukkelijk melding maakt van “verenigingen zonder winstoogmerk en stichtingen”, telkens in het meervoud.

In het licht van de rechtszekerheid en de gelijke behandeling tussen de organisaties die voor erkenning in aanmerking komen, verdient het daarom de voorkeur om artikel 2 aan te vullen met bepalingen over de wijze waarop aanvragen tot erkenning, al dan niet naar aanleiding van een oproep van de minister, kunnen worden ingediend, de procedure tot bevestiging van ontvangst van de kandidaturen en de termijn waarbinnen de beslissing moet worden genomen.”

Reactie: Er wordt nota genomen van deze hernomen suggestie uit het advies 74.976/16 en verwezen naar de daarin door de gemachtigde hoger aangereikte argumentatie met betrekking tot het facultatieve karakter van meerdere erkenningen. We herhalen dat er wel degelijk meerdere erfgoednetwerken kunnen erkend worden. Het ontworpen artikel wordt niet aangepast.

12. De datum van inwerkingtreding is niet bepaald. De gemachtigde liet hierover het volgende weten:

“Het is de bedoeling om het BVR, in functie van de communicatie van de nieuwe regels, op een vaste datum in werking te laten treden, bijvoorbeeld op 15 april. Welke precieze datum dit wordt hangt af van wanneer wij uw advies ontvangen en de datum waarop dit BVR op de ministerraad kan geagendeerd worden.”

Reactie: de datum van inwerkingtreding wordt op 15 april 2026 bepaald.

Naast de aanpassingen naar aanleiding van het advies van de Raad van State werden de volgende technische aanpassingen aan het ontwerp doorgevoerd:

- In wijzigingsartikel 16 en 30 wordt terminologie gecorrigeerd: 'subsidie' vervangt 'premie'.
- In wijzigingsartikel 22 wordt naar analogie met de andere schrappingen ook de verwijzing naar openstellingsmaatregelen in artikel 31, §1 geschrapt.
- Omwille van de consequentie en duidelijkheid wordt artikel 10.3.1, tweede lid analoog geformuleerd artikel 11.1.1 en wordt het gedefinieerde begrip 'Vlaamse Overheid' gehanteerd.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

De Onroerenerfgoedregelgeving voorziet verschillende financieringsinstrumenten die in een complementaire relatie tot elkaar staan en die elk een helder afgebakend doel ondersteunen binnen de beleidsprioriteiten van het beleidsveld Onroerend Erfgoed. De projectsubsidies hebben als primaire doelstelling het ondersteunen van participatieve of sensibiliserende projecten, onderzoeksprojecten en andere projecten die bijdragen aan de realisatie van de beleidsdoelstellingen. Erfgoedpremies en de erfgoedlening zijn daarentegen gericht op het ondersteunen van beheerswerken en diensten ten behoeve van het onroerend erfgoed. Actorensubsidies focussen ten slotte op de ondersteuning van de werking van erkende actoren en partners die bijdragen aan het onroerenderfgoedbeleid, los van concrete beheerswerken of projectmatige initiatieven.

Met betrekking tot de projectsubsidies stelt de beleidsnota Onroerend Erfgoed 2024-2029 een verruiming van de projectsubsidies syntheseonderzoek archeologie en educatie en publiekswerking voorop. Dit initiatief van Vlaams minister Ben Weyts wil van de projectsubsidies een flexibel instrument maken om zo meer thema's, doelgroepen en types erfgoed te kunnen bereiken.

Een aanpassing van het Onroerenderfgoedbesluit is nodig om deze doelstellingen te kunnen verwezenlijken. Om het instrument breder toegankelijk te maken wordt de beperking tot de huidige vaste twee modules (archeologisch syntheseonderzoek en educatie en publiekswerking) opgeheven en kunnen er jaarlijks vanuit de beleidsprioriteiten van de minister of maatschappelijke thema's meerdere oproepen gelanceerd worden. Om dit te realiseren wordt de aanvraag- en selectieprocedure voor projectsubsidies via oproep in dit voorstel van besluit generieker geformuleerd. Specifieke bepalingen (thema, premiepercentage, selectieprocedure, lanceringsmoment, ...) worden geregeld in de projectoproep (via ministerieel besluit).

De kwaliteit van de projectvoorstellen staat in dit wijzigingsbesluit centraal. De beoordelingscriteria werden geherformuleerd om overlap weg te werken, een transparante beoordeling te faciliteren en inhoudelijke kwaliteit van de projecten te laten primeren.

Naast de nieuwe verruimde projectsubsidie na oproep voorziet dit besluit een tweede mogelijkheid om een projectsubsidie toe te kennen op initiatief van de minister. Zo is er een nood om vanuit de beleidsprioriteiten te kunnen inspelen op uitzonderlijke, onvoorziene of urgente situaties en snel de nodige subsidies te kunnen toekennen.

Buiten de verruiming van de projectsubsidies worden er in dit wijzigingsbesluit ook enkele andere zaken meegenomen. In het Varend erfgoedbesluit worden de verhoogde premiepercentages voor onderhoud en beheer geschrapt en wordt dus één vast premiepercentage van 40% gehanteerd.

Ten slotte wordt het besluit van de Vlaamse Regering van 2 februari 2024 over Vlaamse erfgoednetwerken aangepast om de oproep Vlaamse Erfgoednetwerken facultatief te maken. Zo kan de minister, gebaseerd op aanwezige noden en beschikbare budgetten, de overweging maken om een oproep te lanceren. Er wordt ook de optie ingebouwd om een hoger premiepercentage te hanteren voor de subsidiëring van uitzonderlijke opdrachten voor Vlaamse Erfgoednetwerken.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1 en 2

Het opschrift van hoofdstuk 10, afdeling 3 en artikel 10.3.1 worden gewijzigd zodat het verschil met de procedure in de nieuwe afdeling 3/1 duidelijk is. Daarnaast wordt omwille van de consequentie en duidelijkheid artikel 10.3.1, tweede lid analoog geformuleerd artikel 11.1.1 en wordt het gedefinieerde begrip 'Vlaamse Overheid' gehanteerd.

Artikel 3

Wijziging van artikel 10.3.2. van het Onroenderfgoedbesluit.

Dit artikel verruimt de scope van de projectsubsidies. De scope wordt generieker geformuleerd en uitgebreid met oproepen die passen binnen de beleidsprioriteiten. Het thema, de doelstelling en doelgroep wordt in de projectoproep bepaald.

Daarnaast wordt ook geëxpliciteerd dat het project betrekking moet hebben op het beleidsveld Onroerend Erfgoed (cfr. artikel 13 van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie).

Artikel 4

Opheffing van artikel 10.3.3. van het Onroenderfgoedbesluit.

De inhoud van artikelen 10.3.3. en wordt geïntegreerd in artikel 10.3.6., vandaar dat deze artikelen worden geschrapt. Artikel 10.3.6. bepaalt de elementen die de minister dient te regelen in de projectoproep, waaronder het subsidiepercentage, het minimum- en maximumbedrag, ...

Artikel 5

Wijziging van artikel 10.3.4. van het Onroenderfgoedbesluit.

Paragraaf 1 van het artikel wordt aangepast en maakt het minimale en maximale premiepercentage gelijk voor alle oproepen. Artikel 10.3.4. stelt ook dat het subsidiepercentage en de subsidiabele en niet-subsidiabele projectkosten bepaald worden in de projectoproep.

Artikel 6

Opheffing van artikel 10.3.5. van het Onroerenderfgoedbesluit.

De inhoud van artikelen 10.3.5. wordt geïntegreerd in artikel 10.3.6., vandaar dat deze artikelen worden geschrapt. Artikel 10.3.6. bepaalt de elementen die de minister dient te regelen in de projectoproep, waaronder het subsidiepercentage, het minimum- en maximumbedrag, ...

Artikel 7

Wijziging van artikel 10.3.6. van het Onroerenderfgoedbesluit.

In het aangepaste artikel 10.3.6 wordt bepaald dat de minister projectoproepen kan lanceren voor projectsubsidies. Het jaarlijkse ritme wordt verlaten. In de projectoproep bepaalt de minister de essentiële elementen van de projectoproep en de selectieprocedure. De projectoproep bevat op die manier het volledige 'selectiereglement' en spelregels naar voorbeeld van de procedure voor erfgoedpremie via oproep. De huidige verplichte elementen in de projectoproep worden behouden en aangevuld met de mogelijkheid om bijkomende modaliteiten te kunnen regelen. Belangrijk is ook dat naargelang de aard van het thema per oproep meer flexibiliteit wordt ingebouwd: de minister kan de procedurekalender bepalen, bijkomende beoordelingscriteria, en ook de specifieke selectieprocedure bepalen.

Artikel 8

Wijziging van artikel 10.3.7. van het Onroerenderfgoedbesluit.

Dit artikel verlaat de vaste termijn voor het indienen van een aanvraagdossier en koppelt die aan de 'kalender/deadlines' die in de oproep zijn bepaald. Hier worden ook de modaliteiten voor het aanvraagdossier en de ontvankelijkheid van projecten verduidelijkt.

Het agentschap controleert in de ontvankelijkheidsfase de deelnemingsvoorwaarden en de volledigheid van de aanvraag. Als er stukken ontbreken dan kan het agentschap die ontbrekende stukken opvragen en de termijn daarvoor bepalen. De termijnen hiervoor worden bepaald in de projectoproep.

Artikel 9

Wijziging van artikel 10.3.8. van het Onroerenderfgoedbesluit.

De beoordelingscriteria worden in het aangepaste artikel niet meer per module, maar generiek geformuleerd. De criteria werden aangepast en scherper gesteld om overlap weg te werken en inhoudelijke kwaliteit als hoofdcriterium naar voor te schuiven. De minister kan in de projectoproep de criteria verduidelijken of bijkomende criteria bepalen.

Artikel 10

Wijziging van artikel 10.3.9. van het Onroerenderfgoedbesluit.

De minister neemt de uiteindelijke selectiebeslissing en heeft hierbij de mogelijkheid om in functie daarvan de ontvankelijke projectvoorstellen voor te leggen voor advies aan het agentschap Onroerend Erfgoed of een daarvoor speciaal samengestelde jury in functie van het thema van de oproep. Er wordt meer moduleerbaarheid ingebouwd. Dit maakt het mogelijk om een selectieprocedure op maat van het thema of de scope van de opdracht te bepalen.

De specifieke selectieprocedure en in voorkomend geval de samenstelling, werking en organisatie van de jury worden bepaald in de oproep.

Artikel 11

Wijziging van artikel 10.3.10. van het Onroerenderfgoedbesluit.

Na de beoordeling van de ontvankelijke projectvoorstellen, beslist de minister welke projecten er geselecteerd zijn. De projectindieners worden hiervan op de hoogte gebracht.

Aan de geselecteerde projecten kent de minister een projectsubsidie toe. In de toekenningsbeslissing worden dan ook het maximale subsidiebedrag en de concrete deadlines vastgelegd. Daarnaast kunnen er ook specifieke modaliteiten over de uitbetaling van de subsidie of de uitvoering bepaald worden.

Artikel 12

Invoeging van een nieuw artikel 10.3.10/1 in het Onroerenderfgoedbesluit.
Conform artikel 71, §3 BVCO bepalen we de gevallen waarin voorafgaand advies IF vereist is.

Artikel 13

Wijziging van artikel 10.3.11. en 10.3.12 van het Onroerenderfgoedbesluit.

In de oproep kunnen de algemene modaliteiten met betrekking tot de rapportering bepaald worden. Deze bepaling laat toe dat per geselecteerd project die modaliteiten verder verfijnd kunnen worden indien nodig. Het kan bijvoorbeeld gaan om tussentijdse rapportage over de mijlpalen in het plan van aanpak.

De uitvoeringstermijn wordt bepaald in toekenningsbeslissing. Het artikel 10.3.12 wordt in die zin aangepast. Het project kan maximaal met één jaar verlengd worden na het indienen van een schriftelijk verzoek tot verlenging.

Artikel 14

Wijziging van artikel 10.3.13. van het Onroerenderfgoedbesluit.

De inhoud van artikel 10.3.14 wordt hier ingevoegd en regelt het toekennen van het voorschot en de bepalingen over de uitbetaling van de subsidie en berekening van het saldo.

De terminologie wordt in de lijn gebracht met de andere subsidie-instrumenten ('eindverslag' wordt 'eindrapport'). Hiermee wordt ook verwarring vermeden met de term 'eindverslag' in het kader van het archeologisch traject in Hoofdstuk 5 van het Onroerenderfgoeddecreet.

De deadline voor het inhoudelijk eindrapport en financieel eindrapport wordt bepaald in de toekenningsbeslissing. Het artikel wordt in die zin aangepast. Daarnaast wordt ook verduidelijkt dat uit de gedetailleerde financiële afrekening moet blijken of afleesbaar zijn waarvoor de kosten werden aangewend.

Vervolgens wordt ook de mogelijkheid ingeschreven dat het agentschap verduidelijkingen kan opvragen.

Tot slot dient opgemerkt te worden dat artikel 10.3.13, §5 een concrete operationalisering is in de lijn van de principes opgenomen in het bredere kader voor subsidies zoals vastgelegd in artikel 76

van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019 en de artikelen 11 tot en met 14 van de wet van 16 mei 2003.”

Artikel 15

Opheffing van artikel 10.3.14 en 10.3.15 van het Onroerenderfgoedbesluit .

Artikel 10.3.14 wordt ingekanteld in artikel 10.3.13. Het is namelijk duidelijker dat de regels over het voorschot voorafgaan aan de regels over het saldo.

Inhoudelijk overlapt artikel 10.3.15 (grotendeels) met artikel 10.3.13. De inhoudelijke rapportage maakt immers deel uit van het inhoudelijk eindrapport dat moet ingediend worden in functie van het uitbetalen van het saldo. Als mijlpalen niet volgens plan werden behaald is het ook logisch dat dit deel uitmaakt van het inhoudelijk eindrapport en dit daarin geduid wordt. Artikel 10.3.13 bevat ook de mogelijkheid om bijkomende verduidelijking op te vragen over het inhoudelijk eindrapport. Artikel 10.3.15 wordt daarom opgeheven.

Artikel 16

Invoeging van een nieuwe afdeling 3/1 in hoofdstuk 10 van het Onroerenderfgoedbesluit.

Naast de nieuwe verruimde projectsubsidie na oproep voorziet dit besluit een tweede mogelijkheid om een projectsubsidie toe te kennen. Zo is er een nood om te kunnen inspelen op uitzonderlijke, onvoorziene of urgente situaties en snel de nodige subsidies te kunnen toekennen. In dergelijke gevallen gaat het om een specifiek project en is een selectie na oproep niet aan de orde en kan een specifiek subsidiepercentage vereist zijn voor de haalbaarheid van het project. Voorheen kon in dergelijke situaties via een rechtsgrond in het uitgavendecreet een subsidie toegekend worden. Ten gevolge van de vraag van de minister van Begroting en Financiën en de Inspectie van Financiën om hiervoor een reglementaire basis te voorzien, schrijven we deze mogelijkheid in in het Onroerenderfgoedbesluit in een nieuw artikel 10.3.19. Naast het voorhanden zijn van een van de voormelde situaties dient het project ook te kaderen binnen de beleidsdoelstellingen van de minister. De modaliteiten voor de subsidietoekenning wordt geregeld in de volgende paragrafen van dit artikel en zijn geënt op de procedure voor projectsubsidies via oproep.

Tot slot dient opgemerkt te worden dat artikel 10.3.19, §6 een concrete operationalisering is in de lijn van de principes opgenomen in het bredere kader voor subsidies zoals vastgelegd in artikel 76 van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019 en de artikelen 11 tot en met 14 van de wet van 16 mei 2003.”

Artikel 17

Artikel 11.1.2, derde lid bepaalt een algemeen cumulverbod tussen de verschillende vormen van ondersteuning op basis van het onroerenderfgoedregelgeving voorzover het gaat om dezelfde werken of diensten. De projectsubsidies via oproep worden ter volledigheid hieraan toegevoegd.

Artikel 18 tot en met 27

In het Varendfgoedbesluit worden de verhoogde premiepercentages voor onderhoud en beheer geschrapt en wordt dus één vast premiepercentage van 40% gehanteerd. Daarnaast worden een aantal artikelen hieraan overeenkomstig aangepast.

Artikel 28

Wijziging van artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 februari 2024 over Vlaamse erfgoednetwerken.

De verplichte lancering van de oproep wordt vervangen door een facultatieve oproep. Op deze manier kan de minister in functie van effectieve noden, en binnen de perken van de begroting, afwegen of er al dan niet nieuwe Vlaamse erfgoednetwerken erkend kunnen worden

Artikel 29

Wijziging van artikel 9 van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 februari 2024 over Vlaamse erfgoednetwerken.

Het artikel bouwt de mogelijkheid in om een apart premiepercentage te bepalen voor bijzondere opdrachten voor Vlaamse Erfgoednetwerken.

Artikel 30

Overgangsbepaling voor de projectsubsidies die verduidelijkt dat enkel oproepen die gelanceerd zijn op basis van de nieuwe regels verlopen volgens die nieuwe regels. Omgekeerd geldt dat oproepen die zijn gelanceerd werden onder oude regels, ook onder oude regels afgehandeld worden.

Artikel 31

Dit is een overgangsbepaling om te vermijden dat de nieuwe regels met betrekking tot de premiepercentages in het Varend erfgoedbesluit onmiddellijk van toepassing zijn op lopende dossiers.

Artikel 32

Dit besluit treedt in werking op 15 april 2026.

Artikel 33

De Vlaamse minister, bevoegd voor het onroerend erfgoed, is belast met de uitvoering van dit besluit.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Bijkomende oproepen, de nieuw gecreëerde subsidies voor projecten met een uitzonderlijk, onvoorzien of urgent karakter evenals deze verbonden aan de subsidiëring van bijzondere opdrachten voor Vlaamse Erfgoednetwerken worden opgevangen binnen de bestaande kredieten van het beleidsveld Onroerend Erfgoed.

B. ESR-TOETS

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp van decreet heeft netto geen impact op het personeelsbestand of de personeelsbudgetten van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het ontwerp van decreet heeft netto geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4 VERDER TRAJECT

Het besluit treedt in werking vanaf de definitieve goedkeuring.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist haar definitieve goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014, het Varenderfgoedbesluit van 27 november 2015 en het besluit over Vlaamse erfgoednetwerken van 2 februari 2024, wat betreft de project- en beheerssubsidies en de onderhouds- en beheerspremies.

Vlaamse minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn,

Ben WEYTS